

The article is considered, discovered and classified domestic occasionalisms in mass media.

Key words and word-combinations: occasionalisms, unique words, tourist sphere, «univulgarisms».

Отримано: 12.06.2012 р.

УДК 811.161.2'373.612.2.-1Г1/7.08

Н. Б. Ладияк

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

АКТУАЛІЗАЦІЯ СЕМАНТИКИ ЛІНГВАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ТРАДИЦІЙНОГО СЛОВНИКА ПОЕЗІЇ П. ГІРНИКА

У статті проаналізовано лексико-семантичну структуру наскрізних образів у поезії П. Гірника, схарактеризовано мовні засоби традиційної поетичної творчості. Домінуючими традиційними лінгвальними засобами є: кольороназви (*чорний, червоний, кривавий, сивий*); хронотопи (стрижневі елементи *осінь, зима, ніч*); рослинна символіка (*калина*); назви астрономічних понять (*зоря, Чумацький шлях*).

Ключові слова: мовна картина світу, метафора, кольороназви, флоронімени.

Дослідження мовної образності художнього стилю безпосередньо пов'язане із розвитком літературної мови, особлива роль у якому належить письменникам-мовотворцям. “Цінність мови письменника ... в багатстві його словника, щоб слова були небуденні, соковиті, промовисті, яскраві, – писав І. Огієнко в “Науці про рідномовні обов'язки”. – Нехай кожний письменник завжди пильно дбає про багатство свого словника!” [6, с. 51]. На основі наявних лексичних джерел літературної мови письменники формують індивідуальний словник, засвідчують існування авторського стилю.

За влучним спостереженням І. Огієнка, тільки тоді мова письменника цінна, коли вона поетична, “цебто коли в ній будуть небуденні й часті метафори, персоніфікації, порівняння, епітети прикметникові й прислівникові і т. ін. Хто не пише поетичною мовою, той не поет” [6, с. 51]. У процесі мовотворчості письменники трансформують усталений поетичний зміст метафор, які відбивають пам'ять етносу, відповідно до певного контексту, власних творчих намірів. Тому в поетичному творі важливим є не лише слово і названий ним предмет чи явище, а й глибинний зміст, висловлений поетом.

Наше дослідження зорієнтоване на поетичну творчість П. Гірника – одного з талановитих письменників кінця ХХ – поч. ХХІ ст., лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка (за книгу віршів “Посвітається”, 2008 р.). Він автор численних поетичних збірок: “Спрага” (1983), “Легіли гуси” (1988), “Се я, причинний” (1994), “Китайка” (1994), “Брате мій, вовче”, “Коник на снігу” (2003), “Смальта” (2006) та ін.

Від часу появи перших збірок поета літературознавча критика була одностайна в тому, що в українську літературу прийшов поет-новатор, митець, мовна практика якого руйнувала стереотипи поетичного мовомислення. М. Слабошпицький, готуючи передмову до дебютної збірки поезій “Спрага” (1983) П. Гірника, спостеріг: “... Павло Гірник був мало схожий на дебютантів... явив себе поетом зі своїм словником, який органічно не приймає

в себе «чужих» слів” [7, с. 11]; “... надзвичайно демократичний словник, де не зустрінеш отих традиційних поетизмів, що давно вже стали складовими орнаменталістики: нічки, брови, тополі, смереки... На протигагу нічкам у нього – бездонні й моторшні ночі... якщо тополі чи смереки, то ...діюва особа українського світу, символ із національної міфології” [7, с. 18].

“Павло Гірник, – пише у “Дзеркалі тижня” про збірку “Посвітається” С. Кабачинська, – посланий небом творити з розсипаних тут і там літер слова й складати з них Поезію справжню. Яка не оспівує, не заколисує і не розчулює – а пропікає наскрізь, не дає ні їсти, ні спати – так болить. Вона така ж мучена, як наша історія. Така ж розпачлива, як плач немовляти, що виюлася на сей грішний світ у плоті проходить випробовування земним життям, спокусами, гріхами. Така ж нестримна, як народний дух. Вона жива. І вона українська” [4].

І Андрусак переконаний, що ключову роль у Гірниковій поезії відіграють архетипи. У нього це не просто ключові слова, які “кочують” з вірша до вірша, – а елемент колективної пам’яті українців, до якої автор регулярно покликається: “...сила поезії Павла Гірника в тому, в чому її слабкість – ця поезія надто глибоко вкорінена в український культурний дискурс. Підозрюю, що при перекладі будь-якою іншою мовою вона втратить значну частину свого чару – або ж потрібен буде адаптований переклад із заміною ключових слів так, щоб вони вже кореспондувалися з колективною пам’яттю іншого народу. Зрештою, хіба ця теза не стосується й поезії, скажімо, Тараса Шевченка, так само надзвичайно глибоко вкоріненої в українське колективне підсвідоме?...” [9].

Поезія П. Гірника сьогодні є предметом низки статей про творчість поета-земляка у періодичних виданнях Хмельниччини: “Проскурів” (Науменко В., 2004, 2006; Полянська Н., 2009), “Подільські вісті” (Гришук Б., 2009) та ін.

Однак, попри науковий та читацький інтерес до поезії П. Гірника, мова його творів стилістами досліджена мало: можемо назвати розвідку Ю. О. Маркітантова, дисертаційне дослідження Т. М. Берест.

Ю. О. Маркітантов, проаналізувавши функціонування фразеологізмів у художній мові П. Гірника, зауважив, що художні образи його поезій “проросли з глибин народної творчості, з глибин народної душі. Вони прості й водночас складні, всотуються читачем і водночас спонукають його до думки” [5, с. 140].

Т. М. Берест на матеріалі творів українських авторів 80-90-х років ХХ ст., зокрема й П. Гірника, розкрила специфіку функціонування художнього слова в сучасному поетичному контексті; виявила традиційні вживання та способи семантичних перетворень поетичних слів у художній мові [1].

Наші попередні спостереження та зібраний фактичний матеріал дають підстави стверджувати, що мовне новаторство П. Гірника виявляється у метафоричному слововживанні, розширенні меж лексико-синтаксичної сполучуваності літературної мови 80-90-х років ХХ ст. й до сьогодні.

Дослідження індивідуальної естетики поетичної мови П. Гірника свідчить про те, що вагому частину його ідіостилю становлять мовні засоби традиційної поетичної творчості, а саме: кольороназви, номінативи об’єктів біосфери, назви астрономічних понять. Погоджуємось із спостереженням Т. Дігай про те, що типовими є композиційні формули-мотиви, типовим є словник: козацький, пантестичний, релігійно-фольклорно-музичний. “Але в тому то й суть непересічного таланту П. Гірника – все типове перероблено його духовністю так, що сприймається як одкровення і знахідки” [10].

Кольороназви. Українська мова має розвинену систему кольороназв. У поетичній мові відповідні слова переважно виконують функцію кольористичного епітета. На думку Л. О. Ставицької, особлива текстотвірна та есте-

тична значущість цих одиниць визначається тим, що саме такий тип метафоричних утворень “виявляється чи не найсприйнятливішим для відображення концептуально-світоглядних ідей кожної епохи у тому розумінні, що у колірних епітетів неважко вичленувати ті одиниці, що стають лейтмотивними на певному історичному етапі розвитку поетичної мови” [8, с. 78].

Колірний компонент формує значний за обсягом фрагмент індивідуальної мовної картини світу П. Гірника. Найчастотнішими в мові його поезій виявляються поетичні вживання архетипних (*чорний, білий*), основних спектральних (*червоний, кривавий*) кольорів, похідних від них одиниць (*чорніс, червоніс*). Важливими засобами словесно-художнього вираження є також колірні номінації з традиційною естетичною семантикою (*сірий, сивий, срібний, золотий*).

За стилістичними функціями кольористичні епітети поділяють на:

а) епітети-кольороназви, що вживаються для змалювання реалій неживої природи, наприклад: *Круча, багаття і небо незаймане, // Сива жарина у сивій золі* [2, с. 6]; *Чорним димом небо затягає* [2, с. 89];

б) емоційно-оцінні художні означення з метафоричним та символічним змістом. Вони надають поетичній мові П. Гірника індивідуального характеру. Використання образних можливостей кольороназви обумовлене тим, що при частому повторенні вона створює емоційно-експресивний ефект, наприклад, чорний колір, передаючи трагізм, водночас може містити негативну оцінку зображуваного: *Безжалісний чорний ворог іде* [2, с. 57]; *Заніміли чорні хмари, // Заніміли – посивіли* [2, с. 38]; *Розвій-но чуприну високої чорної тиші* [2, с. 81]. Частотне вживання кольоративу *чорний* та полярного йому *білого*, засвідчуючи широкий спектр лексико-семантичної сполучуваності, виявляє не лише традицію фольклорного образотворення в поезії П. Гірника, ці прикметники помітно збагачують та розвивають її в оригінальних авторських образах. Стилістично вдалим видається вживання номінації ознак *червоно-чорний, червоний і чорний*, що символізують традиційну для України, насамперед для Поділля, кольористику вишивки, поряд із денотатом *світ*: *А світ червоні й чорні барви, // Як вишиванку, одяга* [2, с. 120]; ... *Червоно-чорним малював блакить // Незрячий Бог під гімни опівнічні* [2, с. 218].

Чорний. В індивідуальній поетичній палітрі П. Гірника оцінна семантика чорного кольору активно освоюється, вона традиційно пов'язана з негативними явищами, емоціями. Серед метафор виразно переважають ті, у яких оцінний компонент *чорний* є носієм негативної експресії (“зловісний, безрадісний”): *І місяць між хмар, мов одчаю знак, // І чорне на світі світання* [2, с. 58]; *Хай ти все роззубив непростимого чорного літа* [2, с. 84]; *Йдемо чи відходимо – берегом, тихо, в диму, // Дітей поховавши у мертвому чорному лісі...* [2, с. 107]; *Остання дорога над чорним селом запада* [2, с. 167].

Іноді ефекту сприяють контрасти, наприклад: *Чуєш, брате, над нами вже й неба нема – // Тільки чорні дими, де навіки спочинем* [2, с. 51]; *Тому і йдеш з самим собою // на чорний шлях, на дику путь* [2, с. 35].

Білий. Мікрообрази, означувані епітетом *білий*, у поезії П. Гірника послідовно вирізняються позитивною експресією. Уживаючись щодо денотатів *світ, крило, руки, пісня* та ін., вони творять описову, експресивно-оцінювальну характеристику зображуваного: *білі руки завірюха ломить* [2, с. 38]; *ледве білим світиться блакить* [2, с. 195]; *це білий-білий світ* [2, с. 102].

З допомогою білого кольору поет створює контрастні образи: *Ще стоять ночі, мов чорна вода, // І по них біла пісня плывтиме* [2, с. 23]; *Ой під небом посивілим // Біла чайка отемніла. // Козака несуть...* [2, с. 38]; *Світе мій чорнобілий, пекучий // і немилосердний* [2, с. 109].

Сірий. Назви *сірого* й *сивого* кольорів функціонують як прямі назви кольору і як переносні. Кольористичне означення *сірий* конотує загальномовну негативно-оцінну експресію, наприклад: *І сірий вітер проти ночі, // І тихе слово при кінці* [2, с. 35]; *Часу немає. Потекли // Дими із чорного кадила, // І сіра паморозь імли // Лягла на випалені крила* [2, с. 197]; *Скло поволі тьмяніє, і сірий пісок // Завіває чийсь голоси на папері* [2, с. 162].

Сивий. Епітет *сивий* є одним із найулюбленіших в українському фольклорі. У поезії П. Гірника його вживання обумовлене і традицією (з денотатами *зозуля, горлиця*), й індивідуальними особливостями мовомислення поета. Наприклад: *Коли сядуть на гілку душі сива горлиця й сива зозуля* [2, с. 100]; *Коли золоте паутиння тече проз повітря, // Коли на плече, наче сива зозуля з повір'я, // Лягає тобою нечутно озвучена путь* [2, с. 210]; *Крихкий рушник по сивій сивоті* [2, с. 196]; **Сивого терену сивий батіг** [2, с. 211]; *А я боюся знати, моя пташко, // Що ти колись засвітишися мені // так само незурочено і тяжко, // як срібна зірка в сивому вікні* [2, с. 73]; *А далі – урвище птьми // І небо, сиве від лейкозу* [2, с. 97].

Червоний. Актуалізованим у досліджуваних текстах є прикметник *червоний*. Він містить як пряму вказівку на колір, так і виразний оцінний компонент: *Тіні стояли, та їх не впізнати здала. // Тіні червоні і чорні стали на мості* [2, с. 166]; *Тобі йти і не знати, // що маєш ти тільки себе, // І важенні хрести побратимів, // і свої незвигомі, // Де розумний пацюк собі тепле гніздо прощкребе, // На яких оселились барвінки червоні і чорні* [2, с. 138].

Словообраз *червоний* у мовотворчості П. Гірника пов'язаний з поняттями *кров, кривавий*, через що набуває значення тривожного, зловісного: *...Помиратиму в полі, // Сорочка на грудях кривавим огнем зайнялася* [2, с. 43]; *кривавий схід* [2, с. 58]; *криваві стелитимуть рядна* [2, с. 174]; *...У криваву ріллю загортаються зорі і зерна* [2, с. 109].

Лексика зі спільною семою *кров* також виконує стилетворчу функцію в поезіях П. Гірника. З одного боку, словообрази *кров, кривавий, кривавити* розкривають семантику *страждання, муки*; з іншого, – *кров* є уособленням *душі, спорідненості*. Наприклад: *Повставай у собі і молися – ніщо не мина, // Доки в жиллах ятритись обвуглена кров побратимів* [2, с. 5]; *І обірвана мова до крові спікає вуста* [2, с. 91]; *Якої ще крові, якого плачу, // Якого глухого одчаю* [2, с. 113]; *...Усе відтято і забуто – // Пороги, чайки і чуби, // А кров твоя шукає люту // Якоїсь пам'яті в собі* [2, с. 131].

Синій, жовтий. Ліричні кольори-символи *синій, жовтий* вжиті у поезії П. Гірника на противагу темним, тривожним образам. Ці кольороназви, виконуючи певні стилістичні функції, за нашим спостереженням, не є частотними.

Так, *синім* кольором, який “в українському народному світосприйманні зливається з символікою *блакитної барви*” [3, с. 538], поет малює безмежжя, простір: *Що в тому вічному житті // за далекою голубою // лишили стежечку в росі* [2, с. 27].

На означення *жовтого* кольору поет рідко використовує лексему з такою семантикою. Переважно функціонують лексеми на означення відтінків жовтого, зокрема *золотий*. Наприклад: *На німби золоті сідає порох блуду* [2, с. 7]; *Вже душа у вогні золотім* [2, с. 9]; *Оно твої зароблені кайдани. // Подякуй долі, що не золоті* [2, с. 67]; *А вже під вічними горбами твої прочани золоті* [2, с. 108]; *Як я вірив побожно у слово твоє золоте!* [2, с. 109].

Срібний. Колоративом *срібний* означаються здебільшого абстрактні лексеми: *Золота самота над пером, // Срібна паморозь думи нічної* [2, с. 32].

Отже, основні кольори, уживання яких надає поезіям П. Гірника особливого індивідуального характеру, – це *чорний, червоний, сивий* та їхні відтінки. Частотність цих лексем у поезіях як носіїв реального кольору та образних номінацій створює колоритний характер психологічного впливу на читача.

Рослинна символіка. Аналіз поетичної творчості П. Гірника виявляє функціонування рослинної символіки. Флорономени є компонентами метафор, які образно передають особливості психічного стану, почуттів (*пелюстка любові* [2, с. 31]). Вони також можуть уживатись із певним абстрактним явищем, переданим у формі конкретної речі або процесу (алегоричні образи), наприклад: *востаннє горить купина* [2, с. 30]; *коли доля цвіте під нагаєм* [2, с. 23].

Для створення художніх образів П. Гірник *послугується назвами конкретних рослин та лексемами із вказівкою на світ рослин*.

1. Серед назв конкретних рослин, за якими традиційно закріпилося певне символічне значення, виявлено такі:

а) загальну позитивну експресію творять лексеми *калина, тополя, м'ята, дуби*, наприклад: *Уже не крильонька ростуть – // Сама калина за плечима* [2, с. 27]; *з садка хлопоче м'ята* [2, с. 25]; *Були струмки грайливі і тверезі. // Диміла декорація зими. Дуби терпіли мовчки. А берези // Вже лопотіли першими крильми* [2, с. 113]; *Підуць за нею в світ тополя і калина, // Підє вода з криниць, сади і спориші* [2, с. 215]. Вживаючи ці лексеми, що пов'язані з рослинним світом України, автор творить образ рідного краю;

б) негативний відтінок значення передають образні описові конструкції з ключовими лексемами *бур'ян, полин, будяк*. Вони символізують занедбаність, руїну, спустошеність. Наприклад: *Над попелищем, як твої знамена, // Гойдаються терни і будяки* [2, с. 11]; *доля звела нас на пси; шляхи козаків поростуть бур'янами* [2, с. 27]; *Нам випала доля, освячена голосом грому, // Обпалена чорним, слітучим вогнем полину* [2, с. 74]. Спостерігаємо й нетрадиційний образ-флорономен – *будяк* поет порівнює з музичним інструментом: *Уже останні цвіркуни // Весільну тнуть на будякові* [2, с. 27].

2. Серед лексем із вказівкою на світ рослин виділяємо лексеми – назви ознак і процесів, пов'язаних з рослинним світом: *мальва хитається, коник сюркоче, камінь росте* [2, с. 6]; *перецвітають зорі на морозі* [2, с. 24]; *рушник цвіте, доля цвіте* [2, с. 38].

Отже, рослинна символіка в поезії П. Гірника як наскрізний образ функціонує на означення конкретних і абстрактних понять, є засобом творення індивідуальної мовної картини світу поета.

Хронотопи. Хронотопи як елементи художньої мови репрезентовані в аналізованому матеріалі назвами *пір року, місяців*, а також назвами *частин доби*.

Назви пір року. Традиційним є використання номінативів на означення пір року: образи *весна, літо* уособлюють життя; образи *осінь, зима* передають негативну експресію. Наприклад: *Зимня осінь. Вітряно і кволо* [2, с. 158]; *туга осіння* [2, с. 9].

П. Гірник нечасто вживає назви пір року, натомість їх замінюють номінативи на означення місяців. Зокрема назви зимових місяців (*грудень, січень*), які не відбивають яскравої негативної оцінки, здебільшого передають буденність: *В грудні відлягло. // Саме в грудні // І стало в кризі і золі* [2, с. 26]; *Перебудемо грудень, грудневі покути й суди, // Перебудемо січень, січневі марноти і тлуми* [2, с. 14].

Назви частин доби. У поезіях П. Гірника простежуємо функціонування слів – назв частин доби в переносному, алегоричному значенні. Користуючись за-

гальноживаним протиставленням понять **день/ніч** поет створює власну систему образів: найпродуктивніші стрижневі слова **ніч**; **вечір**, менш продуктивне – **день**. Вони є алегоричним відображення філософських категорій *буття/небуття*, *життя/смерті*. Наприклад, хронотоп **ніч** у досліджуваному матеріалі виявляє декілька значень: важкий період життя (*тягне у ніч холодну глибоку клямку вікову* [2, с. 11]); психічний стан ліричного героя (*озираєшся – ніч* [2, с. 30]; *втома нічна* [2, с. 9]).

Таємничість вечора втілено в метафорах: *вечір ходить росами, // Бере за руку і веде сюди* [2, с. 15]; *Вечірня доленько моя* [2, с. 16].

Негативну оцінку функцію виконує лексема *сутінки* – передвісник ночі, тривожний час: *навпомацки свічку знайди // У сутінках болю* [2, с. 21].

Ранок уособлює звільнення від важкого стану; метафора з прикметником *вранішній*, отже, передає очікування нового, наприклад: *Дорого вранішняя моя, високі трави!* [2, с. 16].

У поезіях П. Гірника спостерігаємо лексеми-іменники та похідні, які символізують час без вказівки на одиниці вимірювання, пору року тощо. Найпродуктивнішими є слова *вік* (*вічний*), *доба*, *час*. Наприклад: *Тривожний час* [2, с. 31]; *дорогами доби* [2, с. 3]; *вічне відлуння ходи* [2, с. 28]; *в тому вічно-му житті* [2, с. 27]; *печаль вікова* [2, с. 10]; *в одлхлому віці* [2, с. 26].

Астрономічні назви. Метафори з *астрономічними назвами* як ключовими словами наскрізних образів мають символічний характер. П. Гірник використовує слова – назви *родових* (*зорі*, *планети*, *сузір'я*); *видових* (*Сонце*, *Місяць*, *Чумацький шлях та ін.*) понять. Назви *Сонце* й *Місяць* вжито переважно як загальні.

Слова – назви *родових понять* та похідні представлено метафоричними конструкціями, які мають переважно позитивну експресію і слугують для образного позначення недосяжної краси, таємничості, наприклад: *Зорі світяться з Дніпра у козаків під головами* [2, с. 59]; *там шляхи козаків перевіляють зорі* [2, с. 69]. Хоча й спостерігаємо вживання цих лексем у негативному значенні, яке підсилюють прикметники, дієслова, наприклад: *з'ятряться очі на гірке сузір'я* [2, с. 17]; *де креиуть зорі тисячі разів* [2, с. 15].

Слова – назви *видових понять* функціонують як ключові в метафоричних контекстах: *Чумацький Шлях уперся в перелаз* [2, с. 67]; *Ланаті іскри, купані у поросі // Холодного Чумацького Шляху* [2, с. 81].

Місяць – нічне світило – у контексті поезій Гірника найчастіше вживається як антропоморфний образ, наприклад: *Турецький місяць ляже на порозі – // Освітить хату в білій паранджі* [2, с. 24]; *місяць – і той заморився* [2, с. 57]; *і місяць між хмар, мов одчаю знак, // І чорне на світі світання* [2, с. 58].

Отже, тексти поезій П. Гірника виявляють зв'язок його творчості з традиціями українського поетичного слова, яке в трансформується в авторській інтерпретації – через наскрізність словообразів, додаткову естетичну вагу. Традиційний поетичний словник є маркованим індивідуальними емоційно-оцінними значеннями. Естетичне переосмислення усталених значень (зокрема фольклоризмів) обумовлене естетичною ідеєю.

Список використаних джерел:

1. Берест Т. М. Семантика художнього слова в поезії 80-90 років ХХ століття (на матеріалі творів молодих українських авторів) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 “Українська мова” / Т. М. Берест. – Харків, 1999. – 20 с.
2. Гірник П. М. Посвітається (поезії) / Павло Гірник. – Хмельницький : Вид-во Алли Цюпак, 2008. – 232 с.

3. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури: словник-довідник / Віталій Жайворонок. – К. : Довіра, 2006. – 703 с.
4. Кабачинська С. Не від світу сього. Шевченківський лауреат поет Павло Гірник – про мишей та людей / С. Кабачинська // Дзеркало тижня. – 2009. – № 9.
5. Маркітантов Ю. О. Фразеологізми в поетичному мовленні Павла Гірника / Ю. О. Маркітантов // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : зб. за підсумками звітної наук. конференції викладачів, докторантів і аспірантів: у 5-ти томах. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2011. – Вип. 10. – Т. 3. – С. 140-141.
6. Огієнко І. Рідна мова / Іван Огієнко (Митрополит Іларіон) ; упоряд., автор передм. і коментарів М. С. Тимошик. – К.: Наша культура і наука, 2010. – 436 с.
7. Слабошпицький М. “Та знатимеш такі слова”. Павло Гірник і його літературна доля / Михайло Слабошпицький // Гірник П. Посвітається: поезії. – 3-ге вид. – К. : Унів. вид-во “Пульсари”, 2009. – С. 5-18.
8. Ставицька Л. О. Динаміка художньої семантики епітета *блакить* в українській поетичній мові ХХ ст. / Л. О. Ставицька // Українська мова: 3 минулого в майбутнє: матеріали наук. конф. – К., 1999. – С. 78-79.
9. Андрусак І. Поет однієї книжки. Текст і дискурс Павла Гірника / Іван Андрусак // ЛітАкцент. – 2009. – 30 квітня. – Режим доступу: <http://litakcent.com/2009/04/30/poet-odnijeji-knyzhky>.
10. Дігай Т. “Молілось, братове, до наших криниць і джерел” / Тетяна Дігай. – Режим доступу: <http://www.zahid-shid.net/index.php?rt=akt&num=8&start=6>

In this article we studied the semantic structure of principal images in poems by P. Hirnyk, characterized language means traditional of the poetry. Dominative traditional linguistic means are: color designation, words that characterize the world of plants, names of astronomical concepts.

Key words: the linguistic picture of the world, metaphor, color designation, floronyms.

Отримано: 27.08.2012 р.

УДК 821.161.2'05/06

М. О. Лещкін

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ПРОМЕТЕЇВ ВОГОНЬ НАЦІОНАЛЬНИХ І ЛЮДСЬКИХ ІДЕАЛІВ (взаємини Івана Огієнка та Юрія Кошельняка)

Стаття являє собою спробу систематизувати та побудувати у хронологічному порядку нечисленні свідчення про особисті та листовні контакти двох українських діячів-інтелектуалів – Івана Огієнка та Юрія Кошельняка – переважно з точки зору письменницької та видавничо-журналістської.

Ключові слова і словосполучення: письменник, літературний критик, публіцист, історико-філологічний факультет, виш, націоналізм

Постать Юрія Кошельняка досі мало привертала до себе увагу вітчизняних дослідників – літературознавців і пресологів. Лише окремі згадки про цього творчого й національно свідомого українця зустрічаємо у працях о. Ю. Мицика [1], В. Горбатюка [2], Р. Нагнибиди [3], В. Мацька [6]. Мета нашої розвідки полягає в деякому узагальненні та в певній систематизації відомостей про Ю. Кошельняка.